Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

26.2.2025

Asia: HE 3/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto,
Päivi Kantanen, neuvotteleva virkamies

Työ- ja elinkeinoministeriö lausuu työelämän sääntelyn kannalta ehdotuksista erityisesti liittyen ajoneuvolakiin ja rikosrekisterilakiin ehdotettaviin muutoksiin kansallisesta menettelystä, jolla hyväksyntää ja lupaa hakevat toimijat sekä heidän työntekijänsä voivat näyttää toteen EU-sääntelyn edellyttämän vaatimuksen puhtaasta rikosrekisteristä. Lisäksi liikenteen palveluista annettuun lakiin ehdotetaan EU-sääntelyn täytäntöön panemiseksi muutoksia maanteiden henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltijan pitämiseen riskiyrityksenä sekä hyvämaineisuuden arviointiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö esitti, että jatkovalmistelussa arvioitaisiin ehdotuksen vaikutuksia työntekijöihin ja työsuhdeturvaan ja kiinnitti huomiota siihen, että henkilötietojen kerääminen työhön otettaessa ja työsuhteen aikana on käsiteltävä yhteistoimintalaissa tarkoitetussa vuoropuhelussa. Lausuntopalautteessa myös Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto pyysi varmistamaan, ettei ehdotettu rikosrekisteritietojen käsittelytapa ole ristiriidassa työelämän tietosuojaa koskevan sääntelyn kanssa. Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa on täydennetty ja selkeytetty esityksen perusteluita siten, että työ- ja elinkeinoministeriön ja myös aluehallintoviraston esittämät näkökohdat on otettu huomioon.

Työntekijöiden yksityisyyden ja henkilötietojen suojaan liittyviä kysymyksiä on käsitelty ehdotuksessa kattavasti. Ehdotuksen säätämisjärjestysosiossa on käsitelty ehdotettujen muutosten suhdetta jo voimassa olevaan EU-sääntelyyn. Kyse on EU-asetuksessa jo säädetystä oikeushenkilön ja luonnollisen henkilön luotettavuuden arvioinnista. Arvioinnin suorittaa akkreditoitu arviointilaitos, joka ei ole viranomainen. Asetus jättää kuitenkin kansallista liikkumavaraa siltä osin, miten siinä tarkoitettu rikosrekisterin puhtaus osoitetaan. Ehdotuksessa on kyse siitä, että kansallisesti käytettäisiin tämä liikkumavara ja määriteltäisiin, miten rikosrekisterin puhtaus osoitetaan, jotta EU-asetuksesta johtuvat vaatimukset on käytännössä mahdollista täyttää.

Vaatimus puhtaasta rikosrekisteriotteesta on säädetty autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa ja on sellaisenaan Suomea sitova vaatimus jo tällä hetkellä. Hallituksen esityksessä annetaan kansallisesti tarkempia säännöksiä puhtaan rikosrekisteriotteen vaatimuksen osoittamistavasta ja siihen liittyvistä muista tarpeellisista säännöistä. Ehdotuksilla ei puututa työntekijöiden työsuhdeturvaan, josta säädetään työsopimuslaissa.

Ehdotuksilla toteutetaan Suomen kansainvälisten velvoitteiden toteuttamista ja siten työ- ja elinkeinoministeriöllä pitää ehdotuksia perusteltuna.

Jakelu

Eduskunta, liikenne- ja viestintävaliokunta

TIEDOKSI

Ohjausyksikkö, TEM
Kimmo Ruth, TEM
Jan Hjelt, TEM
Nico Steiner, TEM
Laura Pätsi, TEM